

Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti

QƏRAR

Bakı şəhəri, 8 iyul 2023-cü il

“Qida təhlükəsizliyi sahəsində risklərin təhlili qaydası”nın təsdiq edilməsi haqqında

"Qida təhlükəsizliyi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il 5 may tarixli 523-VIQ nömrəli Qanununun tətbiqi və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Yeyinti məhsulları haq-qında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə" 2000-ci il 26 yanvar tarixli 267 nömrəli, "Yeyinti məhsulları

haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi ilə bağlı əlavə tədbirlər barədə" 2003-cü il 23 oktyabr tarixli 969 nömrəli fərmanlarının ləğv edilməsi haqqında" Azərbaycan Res-publikası Prezidentinin 2022-ci il 24 iyun tarixli 1723 nömrəli Fər-manının 1.1.2-ci yarımbəndinin icrasını təmin etmək məqsədilə

Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır**:
1. "Qida təhlükəsizliyi sahəsində risklərin təhlili qaydası" təs-diq edilsin (əlavə olunur).
2. Bu Qərarda dəyişiklik Azərbaycan Respublikası Prezidenti-nin 2002-ci il 24 avqust tarixli 772 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edil-

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2023-cü il 8 iyul tarixli 225 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmişdir

Qida təhlükəsizliyi sahəsində risklərin təhlili qaydası

1. Ümumi müddəalar

1.1. Qida təhlükəsizliyi sahəsində risklərin təhlili qaydası (bundan sonra - Qayda) "Qida təhlükəsizliyi haqqında" Azərbay-can Respublikası Qanununun (bundan sonra - Qanun) 6.2-ci mad-dəsinə uyğun olaraq hazırlanmışdır, qida və yem məhsulları (bun-dan sonra - məhsullar) üzrə risklərin qiymətləndirilməsi, idarə edilməsi və risklər haqqında məlumatlandırma mərhələlərindən ibarət risklərin təhlili ilə bağlı məsələləri tənzimləyir.

1.2. Qida təhlükəsizliyi sahəsində tətbiq olunan risklərin təh-lilinin əsas məqsədi insan və heyvan həyatının və sağlamlığının (bundan sonra - həyat və sağlamlıq) məhsulların yarada biləcəyi təhlükədən aşağıdakı yollarla qorunmasıdır:

1.2.1. qida təhlükəsizliyi baxımından risklərin müəyyən edil-məsi və bu sahədə effektiv və səmərəli tədbirlərin həyata keçiril-məsi, eləcə də maraqlı şəxslərin risklər və həyata keçiriləcək təd-birlər barədə məlumatlandırılması;

1.2.2. qida təhlükəsizliyi sahəsində sanitar mühafizənin zəruri səviyyəsini təmin etmək məqsədilə mövcud qida təhlükəsizliyi göstəricilərinin təkmilləşdirilməsi və ya yeni göstəricilərin müəy-yən edilməsi vasitəsilə texniki normativ hüquqi aktların təkmilləş-dirilməsi, yeni tənzimləyici tədbirlərin müəyyən edilməsi.

1.3. Həyat və sağlamlığın mühafizəsini təmin etmək məqsədi-lə qida təhlükəsizliyi sahəsində dövlət tənzimlənməsi elmi sübut-lardan və Azərbaycan Respublikasının üzv olduğu beynəlxalq təş-kilatlar tərəfindən qəbul edilmiş standartlardan, tövsiyələrdən və qaydalardan istifadə etməklə risklərin təhlili prinsipinə əsaslanır.

2. Əsas anlayışlar

2.1. Bu Qaydada istifadə olunan əsas anlayışlar aşağıdakı mə-naları ifadə edir:

2.1.1. **risk profili** - qida təhlükəsizliyi sahəsində mövcud olan problemlər və onların yaranmasına təsir edən amillər haqqında il-kin təsəvvür yaradan, risklərin qiymətləndirilməsi və idarə olun-ması mexanizmlərini müəyyən etməyə imkan verən təsvir;

2.1.2. **qeyri-müəyyənlik** - qida təhlükəsizliyi sahəsində möv-cud olan problemlə bağlı məlumatların və təhlillərin olmaması və ya onların qeyri-müəyyən olması, həmçinin kəmiyyətçə ifadə edi-lə bilməməsi;

2.1.3. **dəyişkənlik** - risklərin qiymətləndirilməsi zamanı mə-lu-matların və ya xüsusiyyətlərin fərqliliyi, həmçinin müxtəlifliyi səbəbindən nəticələr arasında fərqlərin olması;

2.1.4. **təhlükənin müəyyən edilməsi** - məhsulların insan or-qanizminə yarada biləcəyi təhlükələrin aşkarlanması;

2.1.5. **təhlükənin xarakterizə edilməsi** - bioloji, kimyəvi və fiziki təsirlərlə əlaqədar məhsulların, habelə qida mənbəyi olan heyvanların, bitkilərin insan orqanizminə yarada biləcəyi təhlükə-lərin kəmiyyət və keyfiyyət baxımından qiymətləndirilməsi;

2.1.6. **təhlükəyə məruzqalma ehtimalının qiymətləndirilməsi** - müəyyən olunmuş hər bir mümkün təhlükəyə səbəb olan biolo-ji, kimyəvi və fiziki maddələrin məhsullar vasitəsilə insanlar və ya heyvanlar tərəfindən qəbulu səviyyəsininin dəyərləndirilməsi;

2.1.7. **risklərin xarakterizə edilməsi** - təhlükənin müəyyən və xarakterizə edilməsi, təhlükəyə məruzqalma ehtimalının qi-y-mətlən-dirilməsinə əsaslanaraq həyat və sağlamlığa mövcud, ha-belə potensial mənfəi təsirlərin başvermə ehtimalının və intensivli-yinin kəmiyyət və keyfiyyət baxımından qiymətləndirilməsi;

2.1.8. **maraqlı şəxslər** - risklərin təhlili çərçivəsində həyata ke-çirilən fəaliyyətin təsir etdiyi (edə biləcəyi) şəxslər, o cümlədən dövlət orqanları (qurumları), qida zənciri subyektləri və istehlakçılar.

2.2. Bu Qaydada istifadə olunan digər anlayışlar Qanunda və Azərbaycan Respublikasının digər normativ hüquqi aktlarında nə-zərdə tutulan monaları ifadə edir.

3. Risklərin təhlilinə dair ümumi tələblər

3.1. Risklərin təhlili qida təhlükəsizliyi üzrə dövlət nəzarəti-nin tərkib hissəsi olmaqla risklərin qiymətləndirilməsi, idarə edil-məsi və risklər haqqında məlumatlandırma kimi bir-biri ilə qarşı-lıqlı əlaqəli olan fəaliyyətlər tətbiq edilməklə həyata keçirilir.

3.2. Bu Qaydaya əsasən risklərin qiymətləndirilməsi Azərbay-can Qida Təhlükəsizliyi İnstitutu (bundan sonra - İnstitut) vasitə-silə Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi (bundan sonra - Agentlik), risklərin idarə edilməsi və risklər haq-qında məlumatlandırma isə Agentlik tərəfindən həyata keçirilir.

3.3. Risklərin təhlili zamanı risklərin qiymətləndirilməsi, idarə edilməsi və risklər haqqında məlumatlandırma həyata keçirilərkən şəffaflığın təmin edilməsi məqsədilə bu proseslər ardıcıl, tam və qərəzsiz icra edilərək sənədləşdirilir, həmçinin əldə edilməsi qa-nunla məhdudlaşdırılan məlumatlar istisna olmaqla, sənədləşmə-nin bütün maraqlı şəxslər üçün açıq və əlçatan olması Agentliyin rəsmi internet sahifəsində yerləşdirilməsi yolu ilə təmin edilir.

3.4. Risklərin təhlili mərhələsində maraqlı şəxslərin iştirakı təmin edilir.

3.5. Risklərin təhlili aparılarkən məhsulların istehlakı (istifa-dəsi) həcminə dair statistik məlumatlar və qida mənşəli xəstəlik-lər üzrə məlumatlar nəzərə alınmalıdır.

3.6. Risklərin idarə edilməsi tədbirləri zamanı təhlükənin xa-rakteri, dəyişkənliklər və qeyri-müəyyənliklər nəzərə alınmalıdır.

3.7. Risk təhlili çərçivəsində ilkin olaraq qida təhlükəsizliyi sahəsində mövcud olan problem müəyyənləşdirilir, risk profili ha-zırlanır, risk qiymətləndirilməsinin aparılmasına ehtiyacın olub-olmaması dəqiqləşdirilir və risklərin təhlili çərçivəsində risklərin qiymətləndirilməsi barədə bu Qaydanın əlavəsinə uyğun olaraq sorğu tərtib edilir. Sorğu mövcud elmi məlumatlar, qiymətləndiril-mənin aparılması üçün tələb olunan vaxt və resurs, risklərin idarə edilməsi tədbirlərinin tətbiqinin təcili olub-olmaması və analoji risklərə dair tətbiq edilən risklərin idarə edilməsi tədbirlərinin mövcudluğu ilə bağlı amillər nəzərə alınmaqla Agentlik tərəfin-dən aşağıdakı hallarda İnstituta göndərilir:

3.7.1. təhlükə və risklərə dair beynəlxalq təcrübə mövcud ol-madıqda;

3.7.2. qida təhlükəsizliyi göstəricilərinin müəyyən edilməmə-si məhsullarda təhlükə və risk yaratdıqda;

3.7.3. həyat və sağlamlığa mümkün təhlükənin qarşısının alın-ması üçün tətbiq olunan müvəqqəti tədbirlərin təsirinin qiymət-ləndirilməsinə ehtiyac olduqda;

3.7.4. risklər, o cümlədən onların həyat və sağlamlığa təsirlə-ri haqqında məlumatlar tam və dəqiq olmadıqda;

3.7.5. yeni tənzimləyici tədbirlərə ehtiyac yarandıqda.

4. Risklərin qiymətləndirilməsi

4.1. Bu Qaydaya əsasən risklərin qiymətləndirilməsi Agentlik tərəfindən göndərilən risklərin qiymətləndirilmə sorğusu əsasın-da İnstitut tərəfindən həyata keçirilir.

4.2. Risklərin qiymətləndirilməsi aşağıdakı mərhələlərdən ibarətdir:

4.2.1. təhlükənin müəyyən edilməsi;

4.2.2. təhlükələrin xarakterizə edilməsi;

4.2.3. təhlükəyə məruzqalma ehtimalının qiymətləndirilməsi;

4.2.4. risklərin xarakterizə edilməsi, eləcə də risklərin qarşısı-nın alınması, azaldılması (məhdudlaşdırılması) və aradan qaldırıl-ması tədbirlərinə dair təkliflərin verilməsi.

4.3. Risklərin qiymətləndirilməsi aparılarkən İnstitut tərəfin-dən aşağıdakılar təmin edilir:

4.3.1. bu sahədə mövcud olan beynəlxalq standartlardan, töv-siyələrdən və qaydalardan istifadə edilməsi;

4.3.2. beynəlxalq təşkilatların istinad etdiyi etibarlı mənbələr-dən müvafiq təhlükələr və risklər, habelə risklərin qarşısının alın-ması və nəzarət tədbirləri barədə məlumatların əldə edilməsi, o cümlədən digər ölkələr və beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən aparıl-mış risklərin qiymətləndirilməsi nəticələrindən istifadə edilməsi;

4.3.3. məhsulların istehlakı (istifadəsi) və həcminin müəyyən edilməsi ilə bağlı sorğuların hazırlanması və bu barədə məlumat-ların əldə olunaraq emal edilməsi;

4.3.4. risklərin qiymətləndirilməsi zamanı aidiyyəti dövlət or-qanları (qurumları) ilə əməkdaşlıq edilməsi.

4.4. Məhsulların həyat və sağlamlığa yarada biləcəyi təhlükə-lərə dair İnstitut tərəfindən risklərin qiymətləndirilməsi aşağıdakı tələblərə uyğun həyata keçirilməlidir:

4.4.1. risklərin qiymətləndirilməsi müstəqil və obyektiv şəkil-də elmi əsaslarla həyata keçirilməli, iqtisadi, siyasi, hüquqi, eko-loji və digər məsələlərin risklərin qiymətləndirilmə nəticələrinə təsir göstərməsinə yol verilməməlidir;

4.4.2. həyat və sağlamlığa qısamüddətli və ya uzunmüddətli (kumulyativ toksik təsiri daxil olmaqla) təsir göstərən risklər nə-zərə alınmalıdır;

miş "İcra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının ha-zırlanması və qəbul edilməsi qaydası haqqında Əsasnamə"nin 2.6-1-ci bəndinə uyğun edilə bilər.

Əli ƏSƏDOV,

Azərbaycan Respublikasının Baş naziri

6. Risklər haqqında məlumatlandırma

6.1. Risklər haqqında məlumatlandırma risklərin effektiv idarə edilməsi üçün tələb olunan bütün məlumatların nəzərə alınmasını təmin etməlidir.

6.2. Risklər haqqında məlumatlandırmanın məqsədləri aşağı-dakılardır:

6.2.1. risklərin qarşısının alınması, azaldılması (məhdudlaşdı-rılması) və aradan qaldırılmasına nail olunmasına dəstək vermək;
6.2.2. risklərin təhlilinin ümumi effektivliyini və səmərəliliyi-ni artırmaq;
6.2.3. şəffaflığı təmin etmək;
6.2.4. risklərin təhlili prosesinə etimadın möhkəmləndirilməsi, istehlakçıların düzgün mühakimələr etməyə təşviq edilməsi, təh-ri-f olunmuş məlumatların yayılmasına qarşı mübarizə məqsədilə maraqlı şəxslərin məlumatlılığını artırmaq və qarşılıqlı fəaliyyəti gücləndirmək.

6.3. Risklər haqqında məlumatlandırma aşağıdakı tələblər nə-zərə alınmaqla həyata keçirilməlidir:

6.3.1. bütün maraqlı şəxslərin iştirakının təmin edilməsi;
6.3.2. şəffaflıq, açıqlıq və operativlik prinsipləri əsasında mə-lumatların dəqiq və tam şəkildə bütün maraqlı şəxslərə vaxtında çatdırılması və müzakirələrin aparılması;

6.3.3. risklərin idarə edilməsi tədbirlərinin müəyyənləşdiril-məsində şəffaflığın və ardıcılığın təmin edilməsi;

6.3.4. risklərin idarə edilməsi barədə verilən qərarların hamı üçün anlaşılan olması;

6.3.5. "Fərdi məlumatlar haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tələblərinə uyğun olaraq konfidensiallıq prinsipləri nəzərə alınmaqla aidiyyəti məlumatların prosesdə birbaşa iştirak etməyən və ya elmi məlumatı olmayan şəxslər də daxil olmaqla ictimaiyyətə aydın, əlçatan və açıq olması.

6.4. Risklər haqqında məlumatlandırma tədbirləri çərçivəsində Agentlik internet informasiya ehtiyatından və mümkün kom-munikasiya vasitələrindən istifadə etməklə məhsullarla bağlı mövcud və potensial təhlükələr, habelə həmin təhlükədən irəli gələn risklər barədə maraqlı şəxslərə vaxtında, düzgün və ətraflı məlumat verilməsini təmin etməlidir.

"Qida təhlükəsizliyi sahəsində risklərin təhlili qaydası"na **əlavə**

Risklərin qiymətləndirilməsi üzrə SORĞU FORMASI

Sorğunun nömrəsi	
Sorğunun tarixi	
Qida təhlükəsizliyi sahəsində mövcud olan problem	
Potensial təhlükənin növü	
Sorğunun cavablandırılma müddəti	

Cavablandırılmalı suallar

-
-
-
-
-

Məhsul və təhlükə barədə mövcud məlumatlar və risk profili

Qeyd.